

Lärande från bostadsbrand

Resultat från insamling 2017-2020

Lärande från bostadsbrand – Resultat från insamlingen 2017-2020

Lärande från bostadsbrand – en insamling av data i samband med räddningsinsatser till bostadsbränder av ett antal räddningstjänster mellan 2017 och 2020. Projektet har genomförts för att gå djupare i frågan "Vem brinner det hos?".

I den här populärversionen presenteras de stora slutsatserna från de två rapporterna som publicerades under 2022, Lärande från bostadsbrand – huvudrapport samt Lärande från bostadsbrand – tema brandvarnare. Genom att projektet identifierar riskgrupper på ett bättre sätt och vet vilka åtgärder som kan möta olika sorters bränder i olika hushåll, så hoppas MSB att det finns potential att både minska risken och öka skyddet och att materialet kan vara ett stöd i det förebyggande arbetet.

Rapporterna finns för nedladdning på [msb.se](https://www.msb.se)

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

<https://www.msb.se/sv/publikationer/larande-fran-bostadsbrand--huvudrapport/>

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

<https://www.msb.se/sv/publikationer/larande-fran-bostadsbrand--analyssystema-brandvarnare/>

Vad är känt om risker för bostadsbrand?

Bränder och tillbud

Cirka 25000 per år

- Barnfamiljer
 - Högutbildade
 - Födda utanför Norden
- Boende i hyresrätt
 - Äldre

Räddningstjänst

Cirka 6000 per år

Dödsbränder

Cirka 80 dödsfall per år

- Äldre
- Män
- Låg inkomst
- Ensamboende
- Arbetslös
- Rökare
- Alkohol

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

Vad är känt om risker för bostadsbrand?

Räddningstjänsten larmas till cirka 6000 bränder bostäder varje år, men om de bakomliggande faktorerna har det fram tills nu saknats information om samt om vilka hushåll som drabbas.

MSB genomför en enkät vart fjärde år om bränder och brandskydd. Genom den har det framkommit att det varje år inträffar runt 25 000 bränder i bostäder i Sverige. 75 % av dem hanteras av de personer som drabbas. Enkäten visar även att det ger en ökad risk för brand eller brandtillbud bland barnfamiljer, högutbildade samt personer födda utanför Norden. En minskad risk syns hos boende i hyresrätter samt bland äldre (65+).

MSB vet även mer om de som omkommer av brand. Varje dödsbrand i Sverige rapporteras till MSB och genom dem vet MSB mer om de cirka 80 personer som varje år på grund av brand i bostäder. De bränderna och information om de drabbade har MSB sedan många år samlat in och det finns en hel del kunskap. De som överrepresenterade i den gruppen är män, äldre, personer med låg inkomst, ensamboende och arbetslösa är överrepresenterade. Ofta är bränderna relaterade till rökning och alkohol.

Avsnitt 1.1 Bakgrund, sid 3, huvudrapport

Frågeställningar

- Vem brinner det hos? Är risken för bostadsbrand med räddningsinsats lika för alla hushåll?
- Finns det skillnader i vilka sorters bränder som inträffar i olika typer av hushåll?
- Finns det skillnader i förekomst av brandvarnare i olika typer av hushåll?

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

Frågeställningar

De frågeställningar som fanns och som det söktes svar på med hjälp av projektet är:

- Vem brinner det hos? Är risken för bostadsbrand med räddningsinsats lika för alla hushåll?
- Finns det skillnader i vilka sorters bränder som inträffar i olika typer av hushåll?
- Finns det skillnader i förekomst av brandvarnare i olika typer av hushåll?

Avsnitt 2.3, sid 8, huvudrapporten

→ Risken för bostadsbränder som leder till räddningsinsats är inte lika för alla hushåll

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

Risken för bostadsbränder är inte lika för alla

Med risk menas sannolikheten för att det ska inträffa en bostadsbrand som räddningstjänsten larmats till, alltså antalet bränder delat med antalet bostäder.

På en övergripande nivå av statistiken är resultaten säkerställda, men på en mer detaljerad nivå blir siffrorna mer osäkra. Det indikerar i alla fall att det lutar åt att det är på ett visst sätt.

Avsnitt 2.8 Riskmått, sid 11, huvudrapport

Kapitel 4 Riskfaktorer, sid 77 och framåt, huvudrapport

Äga eller hyra?

- Äganderätt/Bostadsrätt

- Hyresrätt

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

Risk kopplat till att äga eller hyra bostaden

Den variabel som projektet visar tydligast som en riskfaktor är ägandeformen. Hyresrätter har mer än dubbelt så hög risk som ett ägande eller en bostadsrätt. Den relativa risken i hyresrätter är större än 2 vilket ska tolkas som att det är mer än dubbelt så hög risk i hushåll som hyr sin bostad jämfört med hushåll som äger bostaden själva.

Avsnitt 4.2, sid 82, huvudrapporten

Småhus eller flerbostadshus

Småhus

Flerbostadshus

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

Risk kopplat till om det brinner i småhus eller flerbostadshus

I undersökningen syns ingen skillnad i risk för brand mellan att bo i småhus (villa, radhus, parhus, kedjehus, fritidshus) jämfört med att bo i ett flerbostadshus/lägenhet.

Det som de flesta känner till sen innan är att det är fler bränder i flerbostadshus. Skillnaden i den här undersökningen beror mer på definitioner. I Lärande från bostadsbrand räknas inte bränder i tvättstugor, trapphus och så vidare med. Avgränsningen är att ha med bränder som startar i eller skadar en bostad.

Avsnitt 4.1, sid 79, huvudrapporten

Familjetyp

- Sammanboende

- Ensamstående

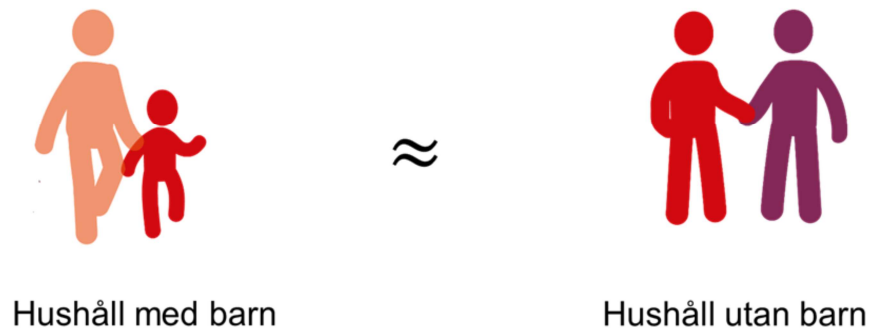

Risk kopplat till om de boende är sammanboende eller ensamstående

Det går även att se skillnader i familjetyp. Sammanboende har en lägre risk för brand än ensamstående. Pilmässigt liknar den dödsbränderna – där är det tydlig riskskillnad mellan att bo med någon eller bo själv. Ensamstående i den här undersökningar visar på en högre risk med cirka 10 procent. Jämfört med dödsbränder som har betydligt högre risk för ensamstående.

Avsnitt 4.4, sid 88, huvudrapporten

Finns det barn i hushållet?

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

Risk kopplat till om det finns barn i hushållet

I en övrigripande bild syns inte någon skillnad i risk mellan hushåll med eller utan hemmaboende barn. Men när resultatet bryts ned på ensamstående och sammanboende syns vissa skillnader.

Avsnitt 4.5, sid 90, huvudrapport

Ensamstående med och utan barn

- Med barn

- Utan barn

- Män högre än kvinnor
- Unga (<25år) högre än övriga

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

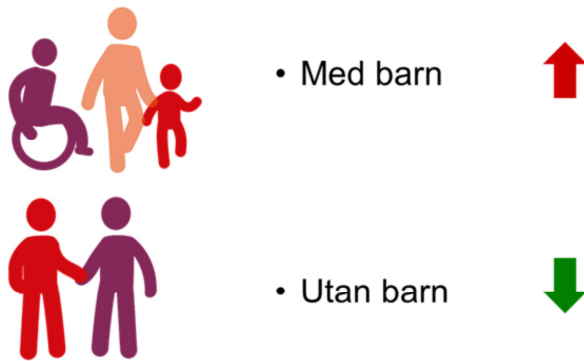
Ensamstående med eller utan barn

Delas de ensamstående upp i grupper med och utan barn indikerar materialet att personer som bor själva med ett hemmavarande barn har en lägre risk än ensamstående utan barn. Dessutom har män högre risk än kvinnor.

I gruppen ensamstående är unga under 25 år den grupp som har högre risk än övriga hushåll med en person i.

Avsnitt 4.6.1, sid 93, huvudrapport

Sammanboende med och utan barn

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

MSB Myndigheten för
sambands- och
beredskap

Sammanboende med och utan barn

När det gäller sammanboende är förhållandet det omvända. Där indikerar materialet att risken ökar om det finns barn i hushållet.

Avsnitt 4.6.2, sid 95, huvudrapport

Olika typer av hushåll råkar ut för olika sorters bostadsbränder (som leder till räddningsinsats)

Olika typer av hushåll råkar ut för olika sorters bostadsbränder (som leder till räddningsinsats)

Ensamstående utan barn utgör 40% av de bränder som räddningstjänsten larmats till i undersökningen. Det är en grupp som utmärker sig.

Framöver kommer fler analyser när det gäller ensamstående och sammanboende.

Ensamstående utan barn

- Drabbas oftare av bränder nattetid
- Mer sällan som branden upptäcks av den drabbade
- Mer sällan som den drabbade larmar om branden
- Oftare rökningsrelaterade bränder
- Oftare spisrelaterade bränder
- Leder oftare till stora skador
(>50% av bostaden skadad)

Ensamstående utan barn

På frågan om det är olika typer av bränder i olika sorters hushåll ser gruppen ensamstående utan barn ut att är den som avviker mest jämfört med övriga bränder. Dels är det den gruppen som står för störst andel, nästan 50 procent, av det här materialet.

Bränderna avviker på så sätt att de oftare

- inträffar nattetid;
- det är mer sällan den drabbade upptäcker branden,
- mer sällan den larmar;
- det är oftare röknings- och spisrelaterade bränder
- och bränderna leder oftare än i andra grupper till större skador.

Opublicerade resultat som kommer i en senare analys.

→ Olika typer av hushåll har olika brandskydd (vid bostadsbränder som lett till räddningsinsats)

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

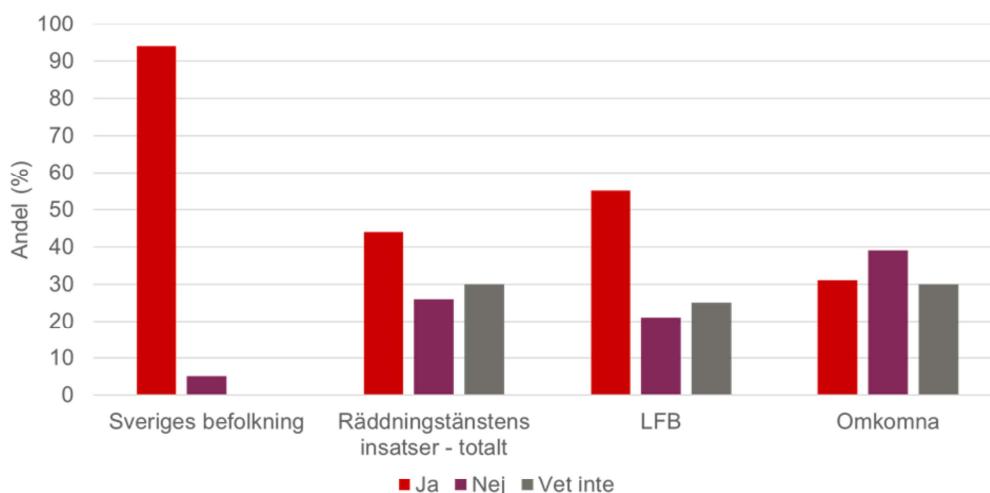

Brandvarnare i olika typer av hushåll

I insamlingen har tittat närmare på just skyddet brandvarnare och har gjort en liknande analys som ovan utifrån typ av boende och hushåll.

Inledning, sid 4, Analystema brandvarnare

Brandvarnarförekomst vid olika händelser

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

Brandvarnarförekomst vid olika händelser

Bedömningen är att det är sannolikt att konsekvenserna av bostadsbränder blir större ju lägre förekomsten av brandvarnare är

Förekomsten är lägst i bostadsbränder där individer omkommit, högre vid bränder där en räddningsinsats skett och högst hos ett generellt urval av Sveriges befolkning.

Bedömningen är att det finns potential att höja nivån på såväl förekomst som funktion hos brandvarnare

Förekomst av brandvarnare vid bostadsbrand med räddningsinsats är 55 % i LFB-materialet och andelen minskar till 40 % av totalen när funktionen också inkluderas. Detta innebär att det i 73 % av händelserna där det fanns en brandvarnare så utlöste den också.

Förklaringar: Sveriges befolkning – enkätundersökning. Räddningstjänstens insatser – händelserapporter vid räddningsinsats till bostadsbrand som orsakat skada i Sverige 2018-2020. LFB baseras på de klara och nationella undersökningarna – uppräknade värden. Omkomna – baseras på statistik om omkomna i bostadsbrand mellan 1999-2019.

Kapitel 1-2, Analyssystema brandvarnare.

Brandvarnare i olika hustyper

Småhus

Flerbostadshus

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

Brandvarnare i olika hustyper

Förekomsten av brandvarnare i bostäder där det varit en bostadsbrand med räddningsinsats verkar inte skilja sig åt mellan småhus (villa, radhus, parhus, kedjehus, fritidshus) och flerbostadshus. Båda har en andel på 55 % vilket motsvarar totalen i underlaget.

Avsnitt 3.1, sid 10, Analyssystema brandvarnare

Ägandeform och förekomst av brandvarnare

- Äganderätt/Bostadsrätt

≈

- Hyresrätt

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

Brandvarnare i ägda jämfört med hyrda bostäder

Förekomsten av brandvarnare tenderar att vara ungefär lika för äganderätter (56 %) och hyresrätter (54 %). I materialet syns inga statistiskt signifikanta skillnader i brandvarnarförekomst gällande upplåtelseform i detta dataunderlag.

Tidigare undersökningar har visat på indikationer om att de som äger sin bostad har brandvarnare i högre grad. En möjlig förklaring till skillnaden i resultat är att underlaget i LFB inte inkluderar bränder utanför bostadsytan (exempelvis i trapphus eller källarförråd).

Möjligen tyder resultatet på att fastighetsägare/hyresvärdar tar ett visst ansvar enligt kraven på skäligt brandskydd när det kommer till brandvarnare i hyrda bostäder.

Avsnitt 3.1, sid 10, Analystema brandvarnare

Hushållstyp - har brandvarnare

• Sammanboende

• Ensamstående

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

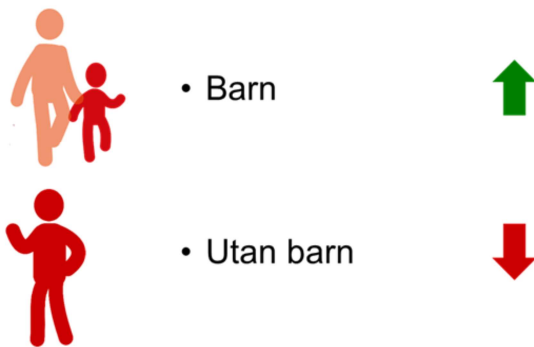

Brandvarnare hos ensamstående och sammanboende

Sammanboende har i högre utsträckning brandvarnare än ensamstående (62 % respektive 52 %).

Avsnitt 3.2, sid 11, Analyssystema brandvarnare

Barn i hushållet? – brandvarnare

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

Brandvarnare om det finns barn i hushållet eller inte

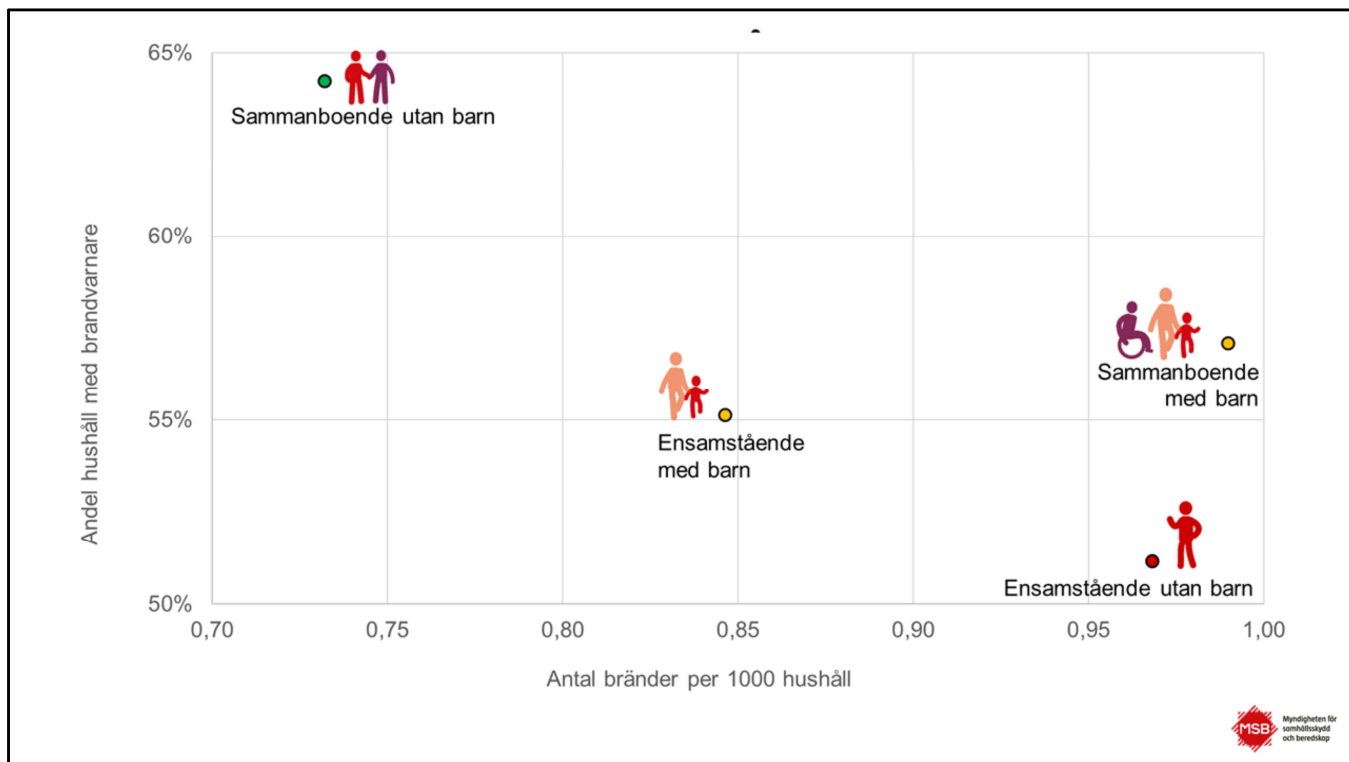
Hushåll med barn har i högre utsträckning brandvarnare än om det inte finns barn (62 % respektive 52 %).

När man kombinerar denna slutsats med hushållstyp så förstärker de varandra, så ensamstående utan barn har ännu lägre förekomst av brandvarnare (51 %).

Avsnitt 3.2, sid 11, Analystema brandvarnare

→ Kombination av risken för
bostadsbränder som leder till
räddningsinsats och brandskydd

Kombination av risken för bostadsbränder som leder till räddningsinsats
och brandskydd

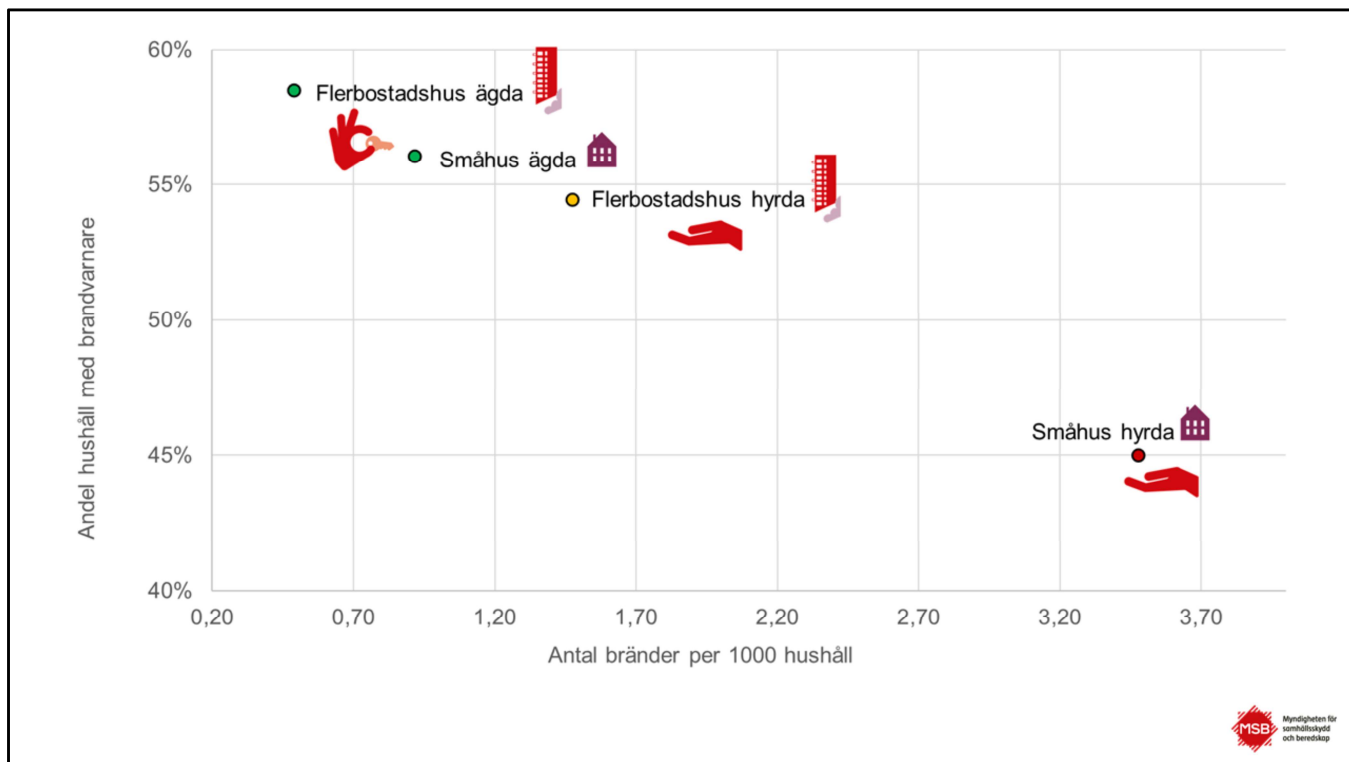
Risk och skydd hos kombinationer av hushållstyp och hushåll med och utan barn

Gruppen ensamstående utan barn har både hög risk och lägre skydd (förekomst av brandvarnare).

Gruppen sammanboende med barn har en liknande hög risk men en något högre skyddsnivå.

Grupper som har hög risk för brand i bostaden i kombination med lågt brandskydd brandvarnarförekomst är ensamstående hushåll och ensamstående män utan barn. Grupper som har låg risk för brand i bostaden i kombination med högt brandskydd återfinns i gruppen kvinnor som bor helt själva och sammanboende utan barn i hushållet.

Sammanfattande resultat från både huvudrapport och tematiska rapporten om brandvarnare.

Risk och skydd hos kombinationer av bostadstyp och ägandeform

Hushåll som bor i hyrda småhus har både hög risk och lägre skydd (förekomst av brandvarnare). Urvalet är dock litet för denna grupp och resultatet bör tolkas med försiktighet.

Hushåll som bor i hyrda flerbostadshus har en hög risk men en något högre skyddsnivå (jämfört med de som bor i hyrda småhus).

Anta att analysen istället tittar på antal händelser som de olika grupperna står för av materialet. Alltså inte relaterat till hur många hushåll av respektive typ som finns. Ensamstående utan barn i hyresrätt flerbostadshus har näst lägst förekomst av brandvarnare (52 %) och står för 27 % av antalet händelser. Detta perspektiv är också viktigt när det gäller att bedöma potentialen/effektiviteten i hur de förebyggande åtgärderna inriktas.

Sammanfattande resultat från både huvudrapport och tematiska rapporten om brandvarnare.

Vill du veta mer? Läs hela rapporterna

[Lärande från bostadsbrand – huvudrapport](#)

[Lärande från bostadsbrand – tema brandvarnare](#)

Läs hela rapporterna

Rapporterna finns för nedladdning på [msb.se](https://www.msb.se)

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

<https://www.msb.se/sv/publikationer/larande-fran-bostadsbrand--huvudrapport/>

Lärande från bostadsbrand, tema brandvarnare

<https://www.msb.se/sv/publikationer/larande-fran-bostadsbrand--analytema-brandvarnare/>

Insamlingens omfattning

- 35 kommuner
- ~ 3,3 miljoner invånare
- 44 % av totala antalet hushåll i Sverige
- Insamlingen pågick 2017-2020

- 2233 bostadsbränder med insats från räddningstjänsten har kompletterats med ytterligare uppgifter

Lärande från bostadsbrand, huvudrapport

Insamlingens omfattning

Projektet Lärande från bostadsbränder syftade till att öka kunskapen om vilka det brinner hos. MSB har drivit projektet tillsammans med Brandforsk och räddningstjänsterna.

Fördjupad information har samlats in i samband med drygt 2 200 bostadsbränder åren 2017-2020. Materialet omfattar 35 kommuner, 3,3 miljoner invånare och ungefär 44 procent av Sveriges hushåll.

Kapitel 2, från sid 7 och framåt, huvudrapporten

Räddningstjänster som varit med

Storstockholms
brandförsvär

Deltagande organisationer i projektet

MSB har drivit projektet tillsammans med Brandforsk och räddningstjänsterna:

- Brandkåren Attunda
- Räddningstjänsten Mitt Bohuslän
- Södertörns brandförsvärsförbund
- Räddningstjänsten Storgöteborg
- Storstockholms brandförsvär
- Räddningstjänsten Syd
- Räddningstjänsten Karlstadsregionen

Förord, s 3, Huvudrapport